

Visie op Studentenwelzijn

Universiteit
Leiden

Bij ons leer je de wereld kennen

REFERENTIES:

De volgende documenten zijn gebruikt als inspiratie voor dit document:

Universiteit Leiden, [Gezamenlijke vakoverstijgende vaardigheden](#)

Universiteit Leiden, Naar een integrale benadering van studentenwelzijn op de Universiteit Leiden, Advies Taskforce Studentenwelzijn aan het College van Bestuur, september 2019

Universiteit Leiden, [Vernieuwen en verbinden](#), Strategisch plan Universiteit Leiden 2022-2027, februari 2022

Universiteiten van Nederland, [Visie op Studentenwelzijn](#), maart 2022

Woord vooraf

Het belang van studentenwelzijn heeft de afgelopen jaren terecht steeds meer aandacht gekregen. Studenten, universiteitsmedewerkers en onderzoekers hebben zowel landelijk als binnen onze universiteit op meerdere momenten aan de bel getrokken om aan te geven dat het welzijn van studenten onder druk staat. Sindsdien is er veel gebeurd en zijn er belangrijke stappen gezet om het welzijn van onze studenten te ondersteunen.

Met trots en een sterk besef van urgentie presenteren wij daarom deze Visie op Studentenwelzijn, die voortkomt uit onze gezamenlijke ambitie om verder te bouwen aan een gezonde, betrokken en lerende gemeenschap (universitaire strategisch plan 'Vernieuwen en Verbinden' 2022-2027). De inhoud is met input van studenten en medewerkers van alle faculteiten tot stand gekomen, want het welzijn van onze studenten kunnen we alleen als gemeenschap ondersteunen en verbeteren. De visie sluit aan bij het Bestuursakkoord Hoger Onderwijs en Wetenschap 2022, waarin studentenwelzijn expliciet als afspraak wordt genoemd.

Dit visiedocument bestaat uit de definitie van studentenwelzijn die we aan de Universiteit Leiden hanteren, gevolgd door de visie zelf. Het stuk geeft een kader, waarbinnen faculteiten en centrale afdelingen hun beleid en projecten gericht op studentenwelzijn vormgeven, gevolgd door een toelichting op de rol van studentenbegeleiders. Hierna volgen de doelstellingen die uit de visie voortvloeien. Tot slot is het kader zorgplicht bijgevoegd.

Op 14 maart 2023 is de visie geaccordeerd door het College van Bestuur en treedt deze bijgevolg in werking. Om van deze visie tot een concrete uitvoering te komen, maken we de vertaling naar een universiteitsbreed uitvoeringsplan 2024 - 2027.

DEFINITIE STUDENTENWELZIJN

Studentenwelzijn houdt in dat een student in staat is diens capaciteiten optimaal te benutten, kan omgaan met de uitdagingen van de studie- en studententijd, kan werken aan diens persoonlijke en professionele ontwikkeling en de balans kan bewaken tussen positieve aspecten en negatieve aspecten van de studieperiode. Studentenwelzijn wordt gekenmerkt door veerkracht, tevredenheid met zichzelf, relaties aangaan en ervaringen opdoen tijdens de studietijd. Studentenwelzijn is nadrukkelijk breder dan enkel mentaal welzijn, en bevat ook een mate van fysiek en sociaal welzijn.

(Definitie gebaseerd op Universiteiten van Nederland, Visie op Studentenwelzijn, maart 2022)

1. Visie op Studentenwelzijn

Studeren en de studietijd staan in het teken van het opdoen van nieuwe kennis, vaardigheden en ervaringen in een – voor veel studenten – nieuwe omgeving. Het is een periode waarin studenten zich ontwikkelen binnen een uitdagende, diverse, academische gemeenschap die hen veel te bieden heeft en tegelijkertijd ook veel van hen vraagt. Studentenwelzijn is een belangrijke voorwaarde om de studieperiode succesvol te doorlopen. Als het welzijn van een student onder druk staat, kunnen het studeren, de persoonlijke en professionele ontwikkeling daardoor negatief beïnvloed worden. De Universiteit Leiden hecht daarom veel waarde aan het welzijn van haar studenten en neemt, met de faculteiten, structurele maatregelen om studentenwelzijn te bevorderen.

Een studie is een uitdagende onderneming die, naast plezier en successen, ook druk en tegenslag met zich mee kan brengen, zoals deadlines en beoordelingen. Als het om studentenwelzijn gaat, zet de universiteit sterk in op een preventieve aanpak. Ze communiceert helder, bijvoorbeeld over het studieprogramma, en spant zich in om niet-noodzakelijke stress te voorkomen. Om een veilige, inclusieve leeromgeving en een sterke academische gemeenschap te creëren, stimuleert de universiteit verbindingen tussen studenten onderling en tussen studenten en docenten. In het onderwijs is er aandacht voor de vaardigheden reflecteren en veerkracht. Deze helpen studenten hun welzijn te bewaken en te versterken. Dat is niet alleen belangrijk tijdens de studie, maar het bereidt studenten ook voor op het deelnemen aan een samenleving die snel verandert en steeds complexer wordt.

De Universiteit Leiden verzorgt een hulpaanbod om problemen met studentenwelzijn in een vroeg stadium aan te kunnen pakken. Docenten en studentenbegeleiders weten wat er van hen wordt verwacht als het gaat om het welzijn van studenten. Studenten weten wat zij kunnen doen om hun eigen en elkaars welzijn te bevorderen en ook studentenorganisaties nemen hun verantwoordelijkheid hierin. Welzijn, het mogelijke gebrek daaraan en mentale gezondheid zijn bespreekbaar in een open cultuur waarin we omzien naar elkaar en waarin je kunt aangeven wanneer je hulp of steun nodig hebt.

Als een student merkt dat diens welzijn onder druk staat, weet die waar de Universiteit Leiden mee kan helpen. Studenten worden gestimuleerd om initiatief te nemen als hun welzijn in de knel komt en maken gebruik van het hulpaanbod als dat nodig is. Het hulpaanbod is laagdrempelig beschikbaar en informatie hierover is makkelijk te vinden. Het is bekend bij welke begeleider de student terecht kan met vragen.

Studentenbegeleiders hebben (toegang tot) de juiste kennis om studenten bij te staan. Wanneer een studentenbegeleider vermoedt dat het welzijn van een student onder druk staat, neemt die het initiatief om dit met de student te bespreken. Wanneer dat nodig blijkt, verwijzen studentenbegeleiders studenten door naar de juiste hulpverleners.

Samen vormen we zo een gezonde, betrokken en lerende gemeenschap, die bijdraagt aan het welzijn van studenten en waarin zij zich persoonlijk en professioneel kunnen ontwikkelen.

TOELICHTING OP ROL STUDENTENBEGELEIDERS

Een gezonde, betrokken en lerende gemeenschap, die bijdraagt aan het welzijn van studenten, maken we met zijn allen. Toch verschillen de verantwoordelijkheden van onze medewerkers op dit vlak; sommigen van ons hebben een grotere rol omdat zij vanuit hun functie (mogelijke) problemen beter kunnen signaleren en in hun relatie met de student gericht kunnen doorverwijzen. Deze studentenbegeleiders vormen samen een op elkaar afgestemde begeleidingsketen.

Onder studentenbegeleiders vallen onder andere, maar niet uitsluitend: studieadviseurs, studiekeuze-/loopbaanadviseurs, studentendecanen, studentenpsychologen, buitenlandcoördinatoren, medewerkers van de POPcorners en de studentmentoren en docent-tutores die verbonden zijn aan het mentoraat.

Daarnaast stelt de universiteit haar docenten, promovendi, postdocs, UDs en UHDs in staat om een veilige, inclusieve (leer)omgeving te creëren voor studenten. Zij verwijzen studenten door naar studentenbegeleiders wanneer zij problemen op het gebied van welzijn signaleren.

2. Doelstellingen

Op basis van de visie op studentenwelzijn, stelt de Universiteit Leiden zichzelf de volgende doelen, gebaseerd op de vijf pijlers van studentenwelzijn (awareness, preventie en vroegsignalering, hulpaanbod en psychosociale interventies, deskundigheidsbevordering, binding en veilig studieklimaat).¹ Op basis van deze doelstellingen werken faculteiten en SOZ aan hun uitvoeringsagenda's voor 2023-2027.

PIJLER 1: *Awareness* begint in de leeromgeving

- De universiteit besteedt als onderdeel van de persoonlijke en professionele ontwikkeling aandacht aan het welzijn van studenten. De vakoverstijgende vaardigheden 'reflecteren' en 'veerkracht' binnen het curriculum dragen hieraan bij.² Dit is een integraal onderdeel van onze preventieve aanpak;
- De universiteit maakt duidelijk welke mogelijkheden en verantwoordelijkheden studenten hebben ten aanzien van hun eigen welzijn en welke hulp er binnen de universiteit geboden kan worden. Door helder verwachtingsmanagement weten studenten waar ze aan toe zijn, dit begint al bij de inschrijving;
- Ze motiveert studenten om te werken aan hun persoonlijke en professionele ontwikkeling. Het omgaan met de druk en onzekerheid die een studie soms met zich meebrengt, is daar een onderdeel van;
- Ze informeert de student bij aanvang van de studie en op sleutelmomenten over de beschikbare ondersteuning en begeleiding binnen en buiten de universiteit.

PIJLER 2: *Preventie en vroegsignalering* in een cultuur waarin studentenwelzijn bespreekbaar is

- De universiteit maakt (problemen rondom) mentale gezondheid en/of welzijn bespreekbaar; op onzekerheid of het vragen van hulp rust geen taboe. Naast succesverhalen, is er ook ruimte om tegenslag te delen;
- Het onderwijs en de dienstverlening richten zich zo veel mogelijk op preventie en vroegsignalering: door tijdig hulp te bieden, kan de student beter functioneren. Zo beperken we studievertraging zoveel dat kan. Als dat nodig blijkt, helpen we studenten bij het maken van een nieuwe, beter passende studiekeuze;
- De dienstverlening is laagdrempelig, eenvoudig te vinden en op redelijke termijn beschikbaar;
- Studentenbegeleiders zijn in staat om problemen rondom welzijn te herkennen, bespreekbaar te maken en weten hoe en wanneer ze studenten moeten doorverwijzen;
- De universiteit werkt samen met studenten en externe partners aan de ontwikkeling van nieuwe initiatieven ter bevordering van studentenwelzijn.

PIJLER 3: *De universiteit en haar faculteiten verzorgen een adequaat ondersteuningsaanbod voor studenten*

- De universiteit verzorgt een (trainings)aanbod, dat eenvoudig vindbaar en toegankelijk is voor alle studenten, over onderwerpen die het welzijn van studenten positief beïnvloeden;
- Voor studenten die behoefte hebben aan extra ondersteuning is er een vangnet van studentpsychologen die kortdurende begeleiding kunnen bieden;
- Het is voor studenten duidelijk welke hulp zij binnen de universiteit kunnen krijgen en wanneer er wordt doorverwezen naar externe partners (zie kader zorgplicht);
- De universiteit onderhoudt contacten met gemeenten, huisartsen en GGZ, en draagt zo bij aan doorverwijzing binnen de zorgketen.

PIJLER 4: *Deskundigheidsbevordering van studentenbegeleiders voor een optimale studentenbegeleidingsketen*

- Studentenbegeleiders vormen samen een begeleidingsketen om studenten te ondersteunen in hun welzijn. Binnen deze keten is er goede onderlinge samenwerking;
- De rollen en verantwoordelijkheden van studentenbegeleiders, promovendi, postdocs en docenten in de keten worden helder beschreven en gecommuniceerd;
- Studentenbegeleiders worden in staat gesteld om kennis op te doen en vaardigheden te ontwikkelen die bijdragen aan het welzijn van studenten. Daarvoor biedt de universiteit een trainingsaanbod aan, ook specifiek gericht op de problematiek van internationale studenten;
- De universiteit zorgt dat studentenbegeleiders de tijd en mogelijkheden hebben om aandacht te besteden aan het welzijn van de studenten die zij begeleiden.

PIJLER 5: *Welzijn van studenten bevorderen door binding en veilig studieklimaat*

- De universiteit creëert een veilige studieomgeving die het welzijn van haar studenten positief beïnvloedt;
- Ze zet actief in op verbindende en activerende didactiek, borgt een evenwichtige verdeling van de studielast en brengt stressoren in het onderwijs en in haar communicatie in kaart;
- Ze brengt studenten in contact met elkaar, de opleiding en de universiteit en stimuleert het aangaan van onderlinge relaties. Ze draagt actief bij aan het creëren en in stand houden van een betrokken gemeenschap, o.a. via het mentoraat en studie- en studentenverenigingen. Hierbij heeft de universiteit extra aandacht voor studenten in Den Haag en hun mogelijkheden om zich te verenigen;
- Ze stimuleert academische binding tussen docent en student;
- Ze brengt de student in verbinding met diverse partijen binnen de organisatie, zoals studentenorganisaties en *peer support groups*.

1 De vijf pijlers zijn gebaseerd op het advies van de Taskforce Studentenwelzijn: Naar een integrale benadering van studentenwelzijn op de Universiteit Leiden.

2 [Gezamenlijke vakoverstijgende vaardigheden](#)

ZORGPLICHT UNIVERSITEITEN

Uit 'Visie op Studentenwelzijn' door de Universiteiten van Nederland, maart 2022.

“De zorgplicht van de universiteiten binnen het brede maatschappelijke vraagstuk van studentenwelzijn is erin gelegen dat de onderwijsomgeving en het onderwijs zodanig zijn ingericht dat deze studentenwelzijn ondersteunen. Universiteiten zijn verantwoordelijk voor het creëren van een open, veilige en inclusieve omgeving die studenten in staat stelt om te floreren in hun academische en persoonlijke ontwikkeling. Bovendien zijn universiteiten – op basis van de wet op het Hoger Onderwijs (artikelen 7.8b, 7.4 2e lid, 7.15 en 7.34) – verantwoordelijk voor het bieden van begeleiding aan studenten die dat nodig hebben om succesvol in het hoger onderwijs een studie te kunnen starten, volgen en afronden.

Studenten kunnen bij aanvang van de studie verschillende startposities hebben, of gedurende hun studententijd een ondersteuningsvraag ontwikkelen. Denk daarbij aan bijvoorbeeld studenten met een functiebeperking, studenten met mantelzorgtaken, internationale studenten, eerste generatiestudenten en studenten die anderszins meerdere rollen combineren, zoals bestuurders of topsporters. De instellingen spannen zich in om de belemmeringen ten aanzien van de studeerbaarheid zoveel mogelijk weg te nemen. Dit behoort tot de basisvoorzieningen van universiteiten. In uitzonderlijke situaties, zoals de COVID-19 pandemie, kunnen instellingen deze voorzieningen verder opschalen. Op deze manier bieden universiteiten studenten de mogelijkheid om aan hun welzijn te werken; het is de verantwoordelijkheid van de studenten om van deze kansen gebruik te maken.”

Aanvulling definitie zorgplicht voor de Universiteit Leiden

De studentenpsychologen bieden kortdurende begeleiding bij zowel studie-gerelateerde als persoonlijke problemen. Studentenpsychologen stellen geen diagnose en bieden geen behandeling voor ernstige psychologische/psychiatrische problemen. Als de student gespecialiseerde of langdurige hulp nodig heeft, wordt deze verwezen naar de huisarts voor een doorverwijzing naar de GGZ.

Universiteit
Leiden

Meer informatie: student.universiteitleiden.nl/vr/algemeen/studentenwelzijn

Aanmelden voor de universitaire nieuwsbrief:
www.universiteitleiden.nl/nieuwsbrief

- [Twitter.com/UniLeiden](https://twitter.com/UniLeiden)
- [Facebook.com/UniversiteitLeiden](https://facebook.com/UniversiteitLeiden)
- [Youtube.com/UniversiteitLeiden](https://youtube.com/UniversiteitLeiden)
- [Instagram.com/universiteitleiden](https://instagram.com/universiteitleiden)